

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA Nr. 498
din 28.08.2013

Nr. dosar: 529/2013

Nr. petiție: 4489/03.07.2013

Petentă: S.C. FUCHS Condimente Ro SRL

Reclamat: Ziarul "Profit"

Obiect: articol ce cuprinde o sintagma discriminatorie la adresa etnicilor germani

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

I.1.1. S.C. FUCHS Condimente Ro SRL, reprezentată legal de către administrator C.U.J.,

I. 2. Denumire și domiciliu reclamat

I.2.1. Ziarul "Profit", reprezentat prin director I.U.,

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Ziarul „Profit” din Curtea de Argeș a publicat la data de 05.06.2013 un articol nesemnlat, intitulat „*Amantlâc de proporții și fraudă la ditamai compania germană din Curtea de Argeș...sau dubla morală a nemților: la fraude, amante și fotbal sunt campioni*”. Apreciază ca discriminatorie sintagma cuprinsă în articol, apreciind că ar fi de natură a induce în percepția cititorilor faptul că cetățenii de etnie/naționalitate germană ar fi în totalitate persoane lipsite de moralitate și lipsite de respect față de lege. Petenta consideră că articolul în speță este discriminatoriu, folosește stereotipuri existente și judecăți evaluative subiective.

III. Citarea părților

3.1. Urmare a petiției înregistrate cu nr. **4489/03.07.2013**, formulată de către petentă, în temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 37/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, părțile au fost invitate, prin adresele nr. 4489/15.07.2013 și nr. 4758/15.07.2013 la sediul C.N.C.D pentru audieri. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 12.08.2013, la termen fiind prezentă doar petenta, reprezentată de avocat Ghidău Radu, cu delegație la dosar. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerea petentei

4.1.1. Petenta sesizează faptul că ziatul „Profit” din Curtea de Argeș a publicat un articol nesemnlat, intitulat „Amantlăc de proporții și fraudă la ditamai compania germană din Curtea de Argeș...sau dubla morală a nemților: la fraude, amante și fotbal sunt campioni”.

4.1.2. Societatea petentă are o solidă reputație în plan european și național, unitatea de producție din România fiind situată în localitatea Curtea de Arges.

4.1.3 Răspândirea în presa locală a unor articole al căror titlu desemnează în mod tendențios persoanele din conducerea societății, persoana pomenită în articol fiind fostul director al societății, ar fi de natură a aduce atingere societății respective precum și a întregii etnii germane.

4.1.4. La termenul din data de 12.08.2013, referitor la faptul că petiția este formulată în numele unei persoane juridice, apărătorul petentei a precizat că petiția a fost făcută în numele companiei, directorul actual fiind tot de naționalitate germană. Având în vedere faptul că în spatele companiei se află tot persoane fizice jignirile sunt adresate acestora.

4.1.5. În localitatea Curtea de Argeș majoritatea investitorilor sunt cetățeni germani.

Susținerea părții reclamate

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. In fapt, Colegiul Director reține faptul că reclamatul a utilizat față de petenta o sintagma de natură a aduce atingere etnicilor germani, atât fostul director cât și actualul director al companiei fiind etnici germani.

5.2. În drept, în soluționarea prezentei petiții apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

5.3. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportat la articolul publicat de către reclamat, obiect al prezentei petiții. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și în consecință se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

5.4. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- să urmărească un scop legitim,
- să fie necesară într-o societate democratică și
- să fie proporțională cu scopul urmărit (C. B., *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

5.5. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că acest text de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

5.6. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a cetățenilor de etnie germană din România.

5.7. Protecția demnității unei persoane aparținând unei minorități, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității

umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriu etnic,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de etnia acestora – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

5.8. **Colegiul director constată că primele două condiții** (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) **pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.**

5.9. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea exprimare „este necesară într-o societate democratică”.** În acest demers Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

5.10. Astfel în cazul de față ne raportăm la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

5.11. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în Art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora.”

5.12. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că **“libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”** (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

5.13. În acest sens, “Presa joacă un rol esențial într-o societate democratică. Deși nu trebuie să depășească, între alte limite, și pe aceea a protecției reputației altora, este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public. (CEDO, 26 noiembrie 2001, cauza Observer și Guardian vs. United Kingdom, parag.59, cauza Bladet Tromso and Stensaas v. Norway, parag.59, 24 iunie 2004, cauza Von Hannover vs. Germany, parag.58).

5.14. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

5.15. Sintagma folosită de reclamat „dubla morală a nemților, la fraude, amante și fotbal sunt campioni” este de natură a aduce atingere etnicilor germani. În plus afirmațiile au un caracter general lezând o întreagă comunitate. În cuprinsul articolului se face într-adevăr referire la fostul director al „Fuchs Condimente Ro” însă titlul este de natură a avea un puternic caracter discriminator și defăimător. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de jurnaliști, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără nici un fel de deosebire.

5.16. Libertatea de exprimare este un drept recunoscut de societate Curtea Europeană a drepturilor Omului statuând deseori, pe baza jurisprudenței sale bine stabilite, că presa joacă un rol esențial într-o societate democratică, dar ea nu trebuie să încalce anumite limite care țin în plus de protecția reputației și drepturilor celorlalți.

5.17. Garanția oferită jurnaliștilor de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, după cum a subliniat Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin jurisprudența sa (a se vedea cauza S. și S. împotriva României, par. 49 și 51), este subordonată condiției ca cei în cauză să acționeze cu bună credință, în sensul de a furniza informații exacte și demne de credit, cu respectarea deontologiei jurnalistice.

5.18. Goana după senzational nu poate trece peste această obligație cu atât mai mult cu cât în articol este pomenit doar fostul director însă titlul având o anvergură mult mai amplă.

5.19. Cu privire la calitatea procesual activă apreciem că poate fi primită petiția deși este formulată în numele societății. Prin sintagma „dubla morală a nemților: la fraude, amante și fotbal sunt campioni” sunt vizați etnicii germani.

5.20. Totodată este lezată buna reputație a companiei germane (firma din România fiind o filială a concernului german "Fuchs Gewurze"), a personalului acesteia rasfrângându-se și asupra etnicilor germani din România.

5.21. Se poate constata că afirmația a fost făcută prin intermediul presei locale fiind de natură a crea o atmosferă ostilă și degradantă la adresa etnicilor germani demnitatea acestora fiind lezată prin asocierea acestora cu o activitate incriminată de lege. Totodată faptele fostului director al societății nu pot fi puse în sarcina întregii comunități germane.

5.22. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură afirmațiile părții reclamate au o natură discriminatorie, astfel cum este prevăzut în art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000 republicată.

5.23. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

5.24. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colectia de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputației altora; salvagărdării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice”.

5.25. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care

constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.”

5.26. Colegiul director reține faptul că afirmațiile părții reclamate au un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constatând astfel săvârșirea unei fapte de discriminare.

5.27. Raportat la fapta de discriminare constatată, Colegiul director dispune sancționarea cu amendă contravențională în cuantum de 2000 lei a părții reclamate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,**

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea săvârșirii unei fapte de discriminare potrivit art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

2. Sancționarea părții reclamate, Ziarul “Profit”, cu sediul în Bulevardul Basarabilor, nr. 79, Curtea de Arges, judetul Arges, reprezentat prin director I.U., publicație aparținând Klanar Media Advertising, str. Luncilor 17A, Curtea de Argeș, cu amendă contravențională în cuantum de 2000 lei, potrivit prevederilor 26 alin 1 din OG nr. 137/2000 R coroborat cu prevederile art.8 alin 3 din OG nr. 8/2001 privind Regimul juridic al contravențiilor

3. Obligarea părții reclamate să publice în Ziarul Profit un rezumat al hotărârii CNCD, în temeiul art. 26 (1)¹ din Legea nr. 189/2013 privind aprobarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 19/2013 pentru modificarea și completarea Ordonantei Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

4. O copie a hotărârii se va transmite părților

5. Prezenta hotărâre se va comunica și Direcției Generale a Finanțelor Publice pentru plata amenzii.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

VIII. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la Direcția Generală a Finanțelor Publice, dovada plății se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BERTZI Theodora - Membru

HALLER Istvan – Membru

JURA Cristian – Membru

LAZĂR Maria – Membru

STANCIU Claudia Sorina – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru

Motivat si redactat: T.B./R.B.

02.09.2013

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept